

در جستجوی معجزه

مجید کاظمی
سر دبیر

چرا تربیت معلم را موضوع پرونده کردیم؟

اگر چه یکی از ارکان مهم و مرکز ثقل اصلی نظام آموزش و پرورش تربیت معلم است ولی در ابتدا باید تحلیل و گفت‌وگویی ایجاد کنیم درباره اینکه چگونه هر نظام (سیستم) متمرکز و هر سازمان آرمان‌گرایی بایستی اهداف خود را مشخص و متمایز گرداند؛ همان‌طور که یک راننده مقصد و هدف حرکتش را معین می‌کند و قبل از حرکت مواردی مثل مقدار بنزین، زمانی که باید طی کند و شرایط آب‌وهوایی را بررسی و پیش‌بینی می‌کند، برای یک نظام مسئله‌محور و پویا مانند آموزش و پرورش اسلامی ایران هم مهم است که اهداف خود را مشخص کند، برای رسیدن به آن بکوشد و تلاش کافی کند تا در نهایت اطمینان به مقصد برسد.

با تحلیل اهداف بالادستی و با بررسی بیانات مقام معظم رهبری در دیدار هایشان با معلمان و مسئولان می‌توان دریافت که اهداف مذکور همان هدف‌های نظام اسلامی هستند؛ یعنی رویکردها عدالت‌پرور، عدالت‌خواه، عدالت‌ساز و همه در جهت ارزش‌های والا و آسمانی هستند. این اهداف همان هدف‌هایی هستند که باید در آموزش و پرورش وجود داشته باشند.

تحریقه رشد با بررسی آرمان‌ها و ایده‌ها از یک طرف و تحلیل واقعیت‌های موجود از طرف دیگر به این جمع‌بندی رسید که در این شماره به جریان حیاتی و ارزشمند تربیت معلم هنر پردازد و از بررسی مسائل به صورت کلی و صرفاً نظری (تئوری) دوری کند و اهداف تربیت معلم را در دل مصداق‌ها و مثال‌های واضح بررسی کند.

میل به امید و ساختن

با بررسی ابعاد تاریخی آثار هنری به مثال‌ها و مصداق‌های ارزشمندی می‌رسیم که از طریق آن‌ها می‌توان تحلیل کرد که فرهنگ اسلامی همواره خواستار «ساختن» است. همواره خواهان «پیشروی» است. همواره می‌خواهد ارزش‌های متعالی، متدین و پایبند به شرایع الهی با گستره بی‌انتهای افق دیدار را ایجاد کند. می‌توان به میدان

نقش جهان‌نگریست و درک کرد که معماران و شهرسازان ایران به اندیشه‌های ارزشمندی وفادار بودند و نسل امروز می‌تواند با غرور و امید پا به عرصه این میدان بگذارد و این تلاشگران شگفت‌انگیز را الگوی خویش قرار دهد. با نگاهی به آثار سلطان محمد، نگارگر دوره دوم مکتب تبریز، می‌توان متر و معیارهای جهان‌شمولی را مشاهده کرد که هنوز بعد از ۵۵۰ سال کهنه نشده‌اند؛ معیارهایی که از ابتدای خلقت انسان تاکنون یکی بوده و به انسانی بودن و الهی بودن زندگی ما کمک می‌کنند. به قول حضرت حافظ: «از دم صبح ازل تا آخر شام ابد، دوستی و مهر بر یک عهد و یک میثاق بود». این‌ها همه نکاتی قابل بررسی هستند که از نظام غیرمادی و روحانی ناشی می‌شوند و از ابتدای انقلاب شکوهمند اسلامی ایران بر آن‌ها تأکید شده و نسل‌های بعد از انقلاب برای رسیدن به آن کوشیده‌اند. مخلص کلام این‌که در گذشته تاریخی و هنری و فرهنگی مان آثار وجود دارند که تا امروز بر تارک فرهنگ ایرانی-اسلامی ما می‌درخشند و فخر می‌فروشند.

فرهنگ ارزشمند ایرانی

خوشبختانه امروز در جامعه اسلامی دچار نبود «الگو» نیستیم و الگوهای بیگانه تنها در صورت تأیید از سوی فرهنگ ارزشمند ایرانی و اسلامی ما می‌توانند بروز و ثبوت داشته باشند. طبق دستور قرآن کریم بهترین اسوه و الگوی ما پیامبر عظیم‌الشان اسلام (ص) است و باور داشتن به داشته‌های امروز مان و افتخارات داخلی باعث احساس سربلندی است. داشتن اعتماد به نفس و دوری از هویت‌های غریب و بیگانه کمک می‌کند تا هویت‌های غیراسلامی را از خود دور کنیم. امروز ما با شهید آوینی‌ها و شهید سلیمانی‌ها ساخته می‌شود و به قول همکار بزرگوار مان که در دیدار با مقام معظم رهبری فرمود: «الگوی من، معلم کلاس اولم بود، اما حالا الگوی من حججی است».

هویت‌یابی معلم هنر

چه اسمش را بگذاریم مشخص کردن سره از ناسره و چه بگوییم احترام به اصالت‌های خودمان، فرقی نمی‌کند؛ اینکه همکاران ما با تصاحب جایگاه‌های رفیع در ایران و جهان، حرکت فرهنگی خویش را به کاروان عظیم پیشرفت و سعادت جامعه اسلامی گره زده‌اند، بزرگ‌ترین تلاش برای هویت‌یابی معلم هنر محسوب می‌شود. تلاش ما برای درک این نکته در این حرکت عظیم چه نقشی دارد؟ جایگاهش کجاست؟ شأنش چیست؟ آیا برای خودش نقش تعریف کرده؟ حس مسئولیت دارد؟ روحیه آزاداندیشی دارد؟ راستگوست؟ بلندهمت است؟ شجاع، فداکار، پاک‌دامن و پرهیزگار است؟ آیا افق دید هنرمندان‌ای دارد؟ این‌ها همه سؤالاتی هستند که با پاسخ به آن‌ها به درک هویت‌یابی معلم هنر دامن زده‌ایم.

در این شماره چه کردیم؟

همکاران تحریریه و معلمان عزیز کشورمان تلاش کردند در این شماره به مصداق‌ها و مثال‌هایی برسند که بدانیم تربیت معلم با پایان تحصیل در دانشگاه تمام نمی‌شود و ما باید همچنان با بررسی الگوی جذب معلم هنر و بررسی سیاست‌های آموزشی در دانشگاه‌ها نحوه تربیت نیروی انسانی در ایران را بررسی کنیم. امید که این پرونده، تلنگری برای ذهن مخاطب فهیم باشد و دیگر همکاران عزیزمان نظرات خویش را برای نشریه ارسال کنند. /